

ötökkähotelli

Mihin ötökkä-hotelleita tarvitaan?

Monet hyönteiset ovat erittäin hyödyllisiä ympäristölle ja ihmiselle. Hyönteiset pölyttävät kukkia ja huolehtivat puutarhan, pihan tai parvekkeen ekologisesta tasapainosta hävittämällä tuholaishyönteisiä.

Pölyttävien hyönteisten kanta on uhkaavasti pienentynyt viime vuosien aikana. Omenapuut ja marjapensaat tarvitsevat pölyttäjiä ja lähes kaikki hedelmät ja marjat hyötyvät pölyttäjistä. Pölyttäjien ja muiden hyödyllisten hyönteisten ansiosta hedelmä-, marja- ja kukkasadosta tulee hyvä. Ihmiskunnan ravinnosta yli kolmasosa on riippuvaista pölyttäjistä.

Kaupunkiympäristöt vähentävät luonnon monimuotoisuutta kovine pintoineen (asfaltti, kivituhka, betonikiveykset, jne), yksipuolisine kasvilaji-istutuksineen ja liiallisen siivoamisen aiheuttaman mm. lahoppuun määrän vähetessä. Hyönteisten luonnolliset pesintä- ja talvehtimispaikat ovat vähentyneet vuosi vuodelta ihmisen pihanhoidollisten töiden tuloksena. Hyönteishotellissa hyönteiset voivat talvehtia ja saavat myös suojaa esimerkiksi linnuilta.

Hyönteishotelli tarjoaa hyötyhyönteisille pesintätilan ja turvallisen talvehtimismahdollisuuden. Hyönteishotelleilla pyritään palauttamaan puutarhan, pihamaan tai parvekkeen ekologinen tasapaino. Ötökkähotellit tarjoavat myös lapsille mahdollisuuden tarkkailla ötököitä ja ympäristöään.

Ennen rakentamista on hyvä tietää...

Hyönteiset ovat tarkkoja tuoksujen suhteen. Valitse siis rakennusmateriaaliksi sellaista puumateriaalia, jota ei ole maalattu, painekyllästetty tai muuten käsitelty epäluonnollisella tavalla. Hyönteishotelli kannattaa suojata vedeltä riittävän suurella katolla. Kerrostalon jokainen asunto voidaan sisustaa erillä tavalla. Yhteen voi asetella oksia, joissa on porattu reikä keskellä, toiseen männynkaarnapaloja ja kolmanteen käpyjä, Luonnosta löytyy erilaisia materiaaleja, joissa hyönteiset viihtyvät. Kerroksissa voi esimerkiksi käyttää jäkälää, sammalta, kariketta, kuivunutta heinää, kuivuneita korsia (esim. järviruo'on korret), kaislaa, männyn- ja koivun kaarnaa, lahoppua, saviruukun palasia, bambua, sahanpurua, haavan oksia ja reikätiiltä.

Pienet hyönteishotellit ovat kauniita, mutta niitä olisi suotavaa olla monta, ennen kuin niistä saa saman hyödyn kuin yhdestä suuresta hotellista.

Kuivuneet oljenkorret kannattaa sitoa pieniin nippuihin, jotta ne pysyisivät paremmin paikoillaan hyönteishotellissa, eivätkä pikkulinnut saa vedettyä niitä ulos hotellista ja pisteltyä niissä asuvat hyönteiset poskiinsa.

Ötökkähotellin tulisi sisältää erilaisia osastoja, joissa mahdollisimman moni ötökkälaji viihtyy. Pistiäisille kannattaa laittaa kuivia korrenvarsia, kun taas mehiläiset suosivat puisia koloja, jotka ovat selvästi oljenkorsia suurempia pesäpaikkoja. Osastoja olisi hyvä suunnitella myös perhosille, leppäkertuille ja petopistiäisille. Mitä syvemmälle ötökkä pääsee, sitä paremmassa suojassa se on huonoilta sääolosuhteilta ja linnuilta. Ötökkähotellin kolojen syvyyden tulisi olla 10–30 cm.

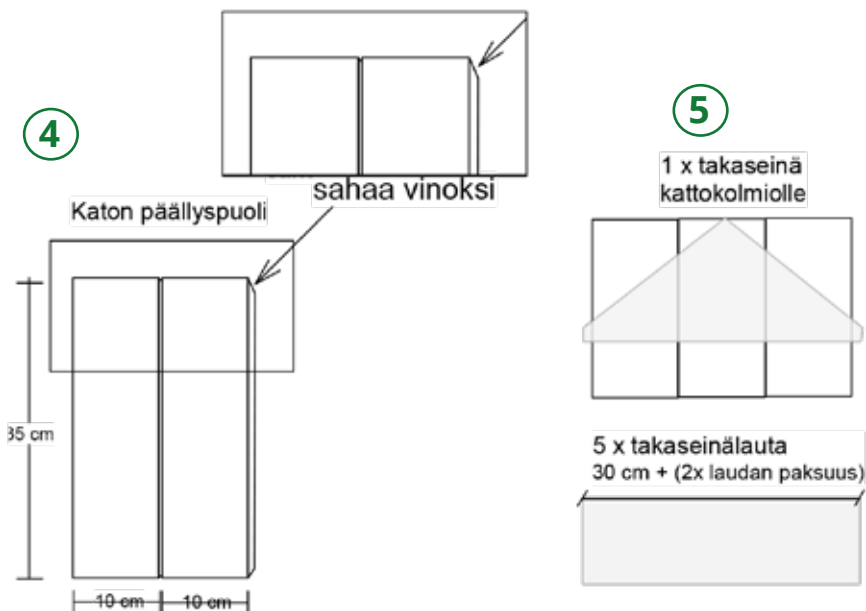
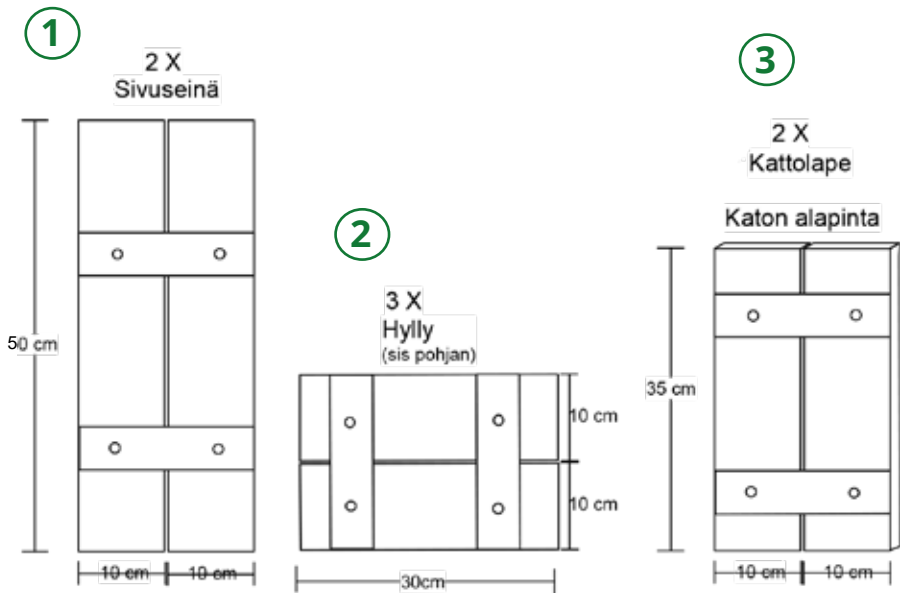
Ötökkähotellin valmistusvaiheet:

Tässä on vain yksi tyyli valmistaa ötökkähotelli. Voit itse varioida mittasuhteita ja kokoa. Voit myös tehdä jaloilla seisovan version.

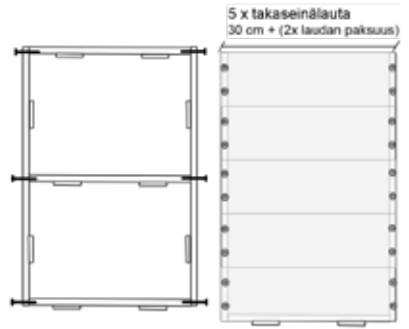
I. Etsi mahdollisimman monipuolista materiaalia ötökkähotellin sisälle ja laita ne kuivumaan (esim. varastoon).

II. Varaa kuvien 1-5 mukaisesti puumateriaalia (lautoja ja rimoja) ötökkähotellin tekoon.

Sahaa käsittelemättömät laudat ja rimat oikeaan mittaan. Jotta, ötökkähotellista tulee mitoiltaan tarpeeksi syvä, tee seinistä, hyllyistä ja katosta kahden laudan levyisiä. Liitä kaksi lautaa toisiinsa rimojen avulla naulaten tai ruuveilla.

III. Rakenna kerrostalotyylinen kehikko liittämällä seinät ja hyllyt (yksi hyllyistä toimii lattiana) toisiinsa nauloilla tai ruuveilla sivuilta päin. Kun rakenne on valmis, käännä kehikko lattialle pitkittäin, jotta voit tehdä ötökkähotellin takaseinä.

IV. Kiinnitä laudat ruuveilla tai nau-loilla kehikon sivuseinään. Jätä ylimmän laudan yläruuvit/naulat hieman koholle, jotta voit sitoa niihin rautalangan ripustamista varten.

V. Nikkaroi sitten ötökkähotellin katto. Sahaa kattolappeiden toisiaan vasten tuleva reuna jiiriin (vinoksi) ja yhdistä kattolappeet pienellä naulalla (tai ruuvilla). Hyönteishotellin katto olisi hyvä tehdä vesisadetta kestäväksi. Tee esimerkiksi huopa- tai peltikatto, vaikka kestopuukin hoitaa hyvin tämän asian. Kestopuuta saa käyttää vain ötökkähotellin ulko-osiin, eli sen sisäpuolella tulisi olla käsittelemätöntä lautta.

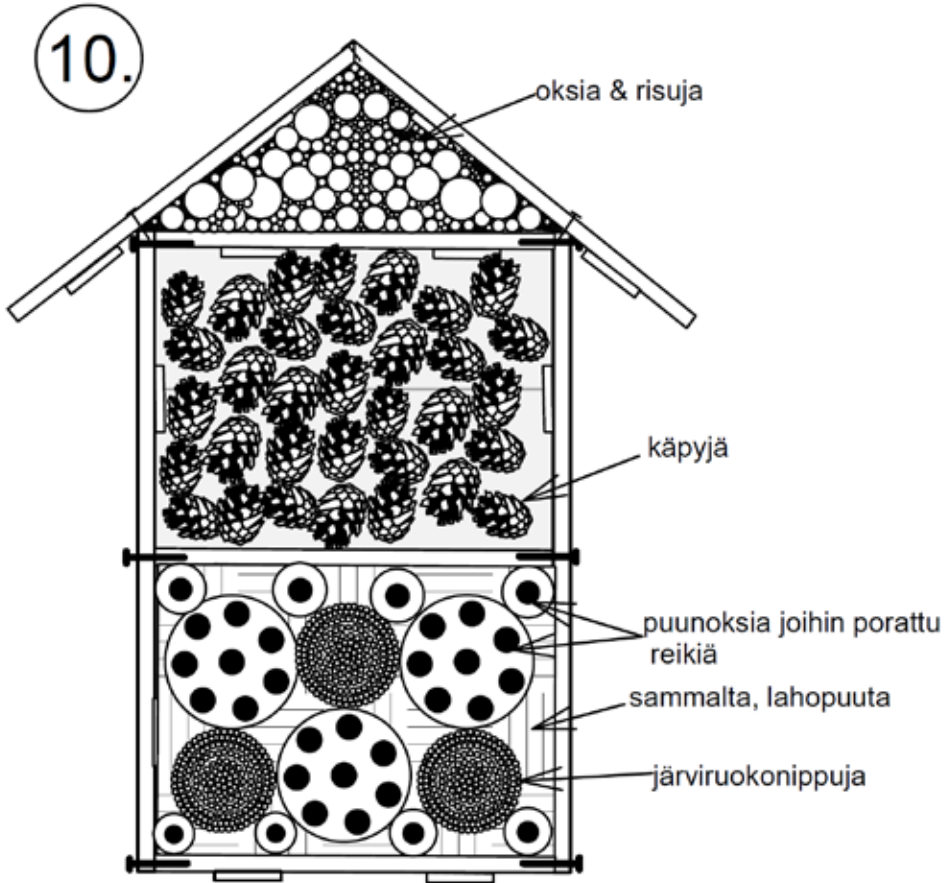

VI. Yhdistä katto takalautoitet-tuun kehikkoon. Kattokolmiolle voit tehdä takaseinän kolmion malliseksi sahatusta vanerista tai sahata laudat kattokolmion mukaisesti .

VII. Sido rautalanka koholleen jätetyistä naulasta naulaan tai ruuvista ruuviin (kuin talulun ripustusta tehdessäsi).

VIII. Ötökkähotellin sisälle tuleviin paksuihin oksan-paloihin tulee tehdä poran terän mittaisia koloja (poranterän tulisi olla halkaisijaltaan 4–10 mm vahvuisia). Jos olet kerännyt onttoja korsia sido ne sopivan kokoisiksi nipuiksi.

Asettele keräämäsi luonnonmateriaali ötökkähotellin kerroksiin, osastoihin tai lokeroihin. Mitä tiukemmin vieri viereen materiaalit asetellaan, sitä varmemmin ne pysyvät paikoillaan.

IX. Asenna niittipistoolilla sopiva jyr sijäverkko ötökkähotellin reunoihin kiinni. Näin saadaan lukittua luonnonmateriaalit hyönteisasumuksen lokeroiden sisään ja ehkäistään ei-toivottujen asukkaiden (mm. jyr sijöiden) pesiytyminen ötökkähotelliin. Katkaise pihdeillä metalliverkko niin, etteivät sen reunalangat jää vaarallisesti törröttämään ulkopuolelle. Varmista vielä lopuksi, etteivät verkon reunat aiheuta kenellekään haavoja. X. Ripusta hyönteisasumus aitaan, seinään tai puuhun. Hotelli asetetaan paikkaan, jossa aurinko pääsee paistamaan sen etuosaan mahdollisimman paljon, jotta asumus pysyy paremmin kuivana. Sijoituskorkeuden tulisi olla 1-2 metrin korkeudessa maasta.

XI. Ötökkähotellin lähelle kannattaa sijoittaa myös ns. perhosbaareja. Perhosbaariin tarvitset pesusienen, jonka päälle kaadetaan loraus perhosten lempinestettä eli veteen sekoitettua siirappia, fariinisokeria, pisara mehua ja hiivaa. Tee sienelle puulaatikko 10 x 10 cm. Sijoita laatikko omenapuun oksan alaosaan lähelle runkoa.

Nokkosperhonen (*Aglais urticae*) on Hyvinkään nimikkoperhonen.